

శ్రీ రస్తు.
కాళింగమర్దనము.

ఇది

మంగు వేంకటరంగనాథరావువలన
ముద్రించి ప్రకటింపబడియె.

19
1914

(3)

883
1/14

మొదటికూర్పు 1000 పైతలు.

కాకినాడ.
1914

S.L. NO. 627
ACCN. 7993

శ్రీ వేంకటేశ్వర విద్యానాథర ముద్రాక్షరశాల.

పేజీ 0—1—0

శ్రీరస్తు.

కళింగమర్దనము.

సి. శ్రీవిభుగొల్పి శంకరుని సన్నుతిజేసి వాఱిజాసనుమదిగోరికొలిచి
గణపతిపూజించి ఘనులై న యామాని వ్యాసాదికపులను పరునదలచి
ముందునరస్వతిమూదముతోనూహించియందముశృంగారమమరజేసి
భూసురపాదాబ్జముల భృంగమై యొప్పి వాసనగల కాళిదాసు దలచి
గీ. కృష్ణచరితల వేడుకగీలుకొల్పి, యరగకృతిజేతు జగములప్రాధీమీర
తప్పుగల దేనికపులారదగిన నేర్పు, లోఁపమీరగదిద్దుచునొనరవలయు.

ఏకతాళము—భావములోతగుదేవిని యమృతపు - తావినిమ
దిసిరిదేవినుతింతుఁ ॥ ౧ ॥ అతులితముగ మునితతులనుబోగిన చతురు
నిగారీపతినిభజంతుఁ ॥ ౨ ॥ ఏకాక్షినిమృదుపాణిపద్మజ - రాణినిజ
క్కనివాణిదలంతుఁ ॥ ౩ ॥ పాయకనమస్కృతిసేయుమునులకిష్ట - దా
యకుడైన వినాయకుగొలుతుఁ ॥ ౪ ॥ ప్రేమిమలరసగుణభావాలంకృత
కపులగునాదిమకపులనుతింతుఁ ॥ ౫ ॥

వ - అనికృతిరచనాపరుండును దేవదేవుండునునైన శ్రీపాథక
సారథిస్వామినేమని వణింపుచున్నాడు ॥

జంపె ॥ యదుకులంబునబుట్టి యతులమన్నించుటకు - సదయు
డై శ్రీపార్థసారథై వెలసె ॥ ౧ ॥ బృందావనమునను బొందుగానెలతో
న్న - చందనాచ్చిత పాథకసారథై వెలసె ॥ ౨ ॥ పాథకవేశ్వరులెల్ల
బ్రహ్మతింపగాజాల - బర్ధనకుసారథై ప్రాప్తిగావెలసె ॥ ౩ ॥ కతున
కుదండీయై ఖలులఖండింపుచును - సంరతము శ్రీపాథకసారథై వెల
సె ॥ ౪ ॥ ఇలనుదినునలికేణి నెలమివై భవములకు - సులితముగ పార్థసా
రథై వెలసె ॥ ౫ ॥

వ॥ అనిమరిన్నే మని కీర్తింపుచున్నాడు ॥

తీర్పుట ॥ ధరణిభారముదీర్చుకొరకై దానవులఖండించి మించిన
పరమపావనుడైన శ్రీహరిభక్తిగోలుతుఁ ॥ ౧ ॥ పాండవుల మన్నించి
జాగ్రదపాలగలగి - మించిన దండిరాజులగొట్టినట్టిమాధవునిగోలుతుఁ ॥
౨ ॥ వింతగారేపల్లెలోపలనంతతముగోవులనుబోచిన - వంతకార్తె వె
లయుశ్రీహరివరుసగోలుతుఁ ॥

వ॥ అని వినుతిసేసి యాదేవునకు మన్మంతంబులు సెప్పెనట
యెటువలెను ॥

అర్థచంద్రికలు ॥ పూతనగూల్చిన భూపాలునకుఁ ॥ ౧ ॥ మద్దు
లగూల్చిన ముద్దులహరికిన్ ॥ ౨ ॥ ముల్లులద్రుంచిన మధునైరికిన్ ॥
౩ ॥ కంసునిగొట్టిన కంజాక్షునకుఁ ॥ ౪ ॥ గిరివేల్చినైత్తిన కేశవునకు
ను ॥ ౫ ॥ దురితముబణచినమురవైరికిని ॥ ౬ ॥ కరికతిబోచినకమలా
పతికి ॥ ౭ ॥ శకటునిగూల్చిన సర్వేశునకుఁ ॥ ౮ ॥ గోవులబోచిన
గోవిందునకుఁ ॥ ౯ ॥

వ॥ అని యంకితంబుగా నాయొనర్చుబూనిన మహాశ్రీపంథం
బైన కాళింగమర్దనంబను యక్షగానంబునకు కథాకృమంబెట్టిదనిన ॥
ద్విపద ॥ శ్రీరామకృష్ణులు చెన్నొలదివేడ్క - భాగుణీభారంబు
వగదీర్చుటకును - దేవకీవసుదేవదేవులకర్ణి - బావనంబుగబుట్టిబహుచరి
తముల - నందునియింటను సయముతో జరిగి సుందరాకారతభోభిల్లి
మరియు - గోపాలకులతోడకొమరొప్పనాడు - సేవారగోవులనెనగమేపు
చును - బృందావనంబను పుణ్యదేశమున - మందారచండకమాధవీవ
కుళ చందనపున్నాగ సహకారమిళిత - కుండబృందంబులు కొమరుదీపిం
ప - గోవధకనముచెంత గోవులనుమేస - బోవుచునొకనాడు పాలుపొం
దమరియు - కాళింగదర్పంబుగడగితిచుటకు - బాలురతోననెంకజా
క్షుండు - కసుగుమేతలుబహుభూంబులును వెనగ్లునెడడు వేగబో
ననియు ననిచెప్పి కృష్ణులతో నొడవగుమాకి - ననియుమునానది చాచు
లకడను ॥

నీ. తనమయంబున శ్రీకృష్ణుండు బాలగోగణనహితంబుగ నుండుట యెటువలెను.

అట తాళము—వేణునాదములెనగగామదివేడ్క సేయ గోవుల జానుడై నశ్శీపిరిచి బిరబిర నఖులతోడన్ || ౧ || సారెనాచెగుంపునూచుకనరసిబాటు. వెంటను మీరిముచ్చటలామకొనుచును మెరసెరవుడు. ౨ || అక్కడక్కడగోవులనుదానరసిమేపా. వేడుక. చొక్కముగ బాలురనుగూడుక సాలపుమెరసెన్ || ౩ ||

న || ఆవేళ మతియు నెటువలెను.

ఏక తాళం—ఆమచునామచు అందగుగూడుక. జోడుగబరత ములాడియపుడున్ || మీటుచుగీటుచు మేలములాడుచు. దాటుచుధర పైదరిమింనులన్ || ౨ || అందరుగూడుక యమునాతీరము. పొందుగ జేరిమందలతోడన్ ||

ద్విపద || పరగయమునానదిపడమటిచెనను. సరిసవిఖ్యాతిచేచాలచెన్నోందుయోజనాయుతమునై రాజ్యమడుగు రమణతయొప్పనారంగపున్నాగనపాకారహింతాలచంపకనకుళ. మందారబంధీరమాతూలుంగములు. చందనపంచమందనాలతమాల. మల్లికార్జునమాధవిలతల. పల్లవకురుచకపనసఖిజూర పకుళకిశుకముఖనరలనంగములు. పటుత్రింత్రిశినింబభల్లాతకములు. మాలతీబంధూకమిహాబాగ్గుముల్లు. పూపాదలందంబానగుమంజుల నేపారువానన తేనగుమన్నట్టి. పరిజరి బహుపుష్పఫలములతోడ. తరుచుగావెలసెనతరువులుగిలిగి. విలసిల్లు మీతువులవేడ్కచెన్నోంది. నలలితమైముడుగుసరసత వెలసెన్ ||

వ || మతియు నామడుగునేమనినగోంపుచున్నామ ||

పంప || కుముదంబులునుచాల కమలంబులునుగిల్గి. విమలముగళోల్లి వేడ్కనామడుగు || ౧ || వన్నెహొసంబుకుడిన్నెలును నందంపనన్నియును జెన్నోందు నామడుగుదోసి || ౨ || ఇంద్రినిలపుచాయలెనగు నాబలములను నాంద్రీమైయలలతో నల్పునామడుగు || ౩ || తీతళ పల్లవి తరుచుగిల్గుగమలములకలగిల్గునెప్పుడు || ౪ ||

మొదట ముఖ్యమైనట్లున్నట్టియునుక రాజింనునా జలనయదండకం
నా అప్పుడామడుగుదగ్గరికివచ్చి శ్రీకృష్ణుడు బాలురతో నేమను
చున్నాడు.

క || గోపకులతోడకృష్ణుం, డేపారకవచ్చియందునెడనెడమదిక్కి
గోపాలబాలకులతోమేపులుగలవిందు, పనులమేపునమనియె ||

జంపె అక్కడక్కడగదుపులందదిపచ్చికల - జోక - ముగమేయు
నును సొంపుతోమెరసె || ౧ || గోపాలులందరును గోవిందుతోగూడి
యాచర్దిచిక్కములనటువిడిచినపుడు || ౨ || బంతులుగగూర్చున్న బాలు
రకుగృష్ణుడు - వింతకాజల్లులనువేడుకనొనర్చె || ౩ || సద్దులందరుగు
డిచిచాలుగానామడుగువద్దజేరి జలమువలసినటుత్రొగ్గె || ౪ || నిద్రపో
యినరీతి నగడిబాలకులెల్ల భద్రముగ మడుగుదరిబవళించిరపుడు || ౫ ||
బాలురునుగోవులునుచాలమూర్ఖులనొంద - బాలకృష్ణుడుచూచిబాగు
గాలేపె ||

న || ఆనమయంబున నెటువలెనుండెను ||

ఏకతాళం || అప్పుడు బాలకులందరులేచిరి - పొల్వుగనిద్రలుపోయిన
రీతి || ౧ ఆవేళభాస్కరుడటుపడమటికై వేగమేయటిగెనువింతగనపు
డు || ౨ || మందలదోలుకమరి శ్రీకృష్ణుడు - పొందుగరేపల్లెపురము
వకరిగె || ౩ ||

వ || అయ్యవనరంబున రేపల్లెవారెదురుగావచ్చిరటయెటువలెను ||

అటతాళం - వేణుగానము వీనులనువినివేడ్క సేయ తమతమయేని
తోచనలందరునుదామెదురుకొనిరి || ౧ || వచ్చిగొగిటజేర్చి బాలురమచ్చి
కలతో - నిండ్లకుమచ్చకంకులుదోడ్కొబోయిరిమమతమీర || ౨ ||
మందరాంగియశోదగృష్ణునిజూచివేడ్క - కాగిట - మందరొద్దరునెత్తికొ
నిచనెమగువవేగె || ౩ ||

వ || అప్పుడు కృష్ణునియింటికిదోడ్కొనిపోయిరటయెటువలెను ||

ద్విపద || అంతనాతల్లియు నాకృష్ణునకును || వింతగామజ్జనము వేడ్క
తోడి పీఠాంబరముగట్టి వృద్ధివీశ్వరునకు - భూతిగాతిలకంబునునరతో

చిన్న పైడివల్లెరములో బాయసాన్నములు దడయక బెట్టింపదనకుమాకు
నకు - నందునిపొత్తుననయమొప్పుగుడిచి - పొందుగాదొడ్డపై ని పొనగ
నిద్రించె అపుడగోపికలతోనందరుగూడి - వేవేగ బాలురీ విభమెల్ల జెప్ప
మందభామలువచ్చి మరియశోదకును యందరు జెల్పిరియామగువతోడ -
అమృతోవినవమ్మ యీకృష్ణుడిపుడు - కృష్ణుర బాలుర కడుపులతోడ
కాళిందితీరంబుగదలితాబోయి - బాళితోనచ్చటవసులను నేడు - మేపిన
చ్చినజాడమేమిపుడు దెలసి - చెప్పెదమిదిమీకు చెల్లబోయమ్మ - నీకొ
డుకుడుకులనింతింతలనుచు - మాకు చెప్పగరాదు మానినిమణిగొ - ఇ
దిబుద్ధిగాదనిహితవు గాలెన్న - మదిరాక్షి కృష్ణునకుమరి చెప్పవమ్మ॥

వ॥ అప్పుడు మందభామినులందరు సెప్పినవిని యశోదాదేవివారితో నేమనుచున్నది॥

జంపె॥ ఊటకయచెప్పెదరు కారుమాటలునుతుని - దారి తెలియక
మీరుతగబల్కుదగునే - ౧॥ ఆమడుగుతోన నెవరై నబోవుటకును - భా
మలారాగలదెబలిమిజూడంగ॥ ౨॥ మాచిన్నికృష్ణుండుమరితోవదా
నెరిగి ఏచందమునబోవు నేణాక్షులారా॥ ౩॥ ఊర కేయిరీతికారువాదా
డెదరు - దారిగాదిదిమీకుతరలాక్షులారా -

వ॥ అనినవిని గోపికలందరుదమతమయింద్లకుబోయి సుఖనిద్ర
లుపోయిరట అంతట శ్రీకృష్ణుండటవలెనుండెను॥

త్రిపుట॥ అంతవేకువజామువేళను నలరకృష్ణుడులేచిగోక్కున - తెం
పుతోనానవజామును సాధింపదలచి॥ ౧॥ చుక్కపొడుపునలేచికృష్ణుడు
చూడకుండను వీధులందున - గొక్కరోకోయనుచుగూ సెనుకోడినలెను॥
౨॥ కోడిగుయ్యగ లేచివేగమెగోప బాలురుదొడ్లలోపలదూడలన్నియువిడి
చిపితికిరి పాడిననుల॥ ౩॥ వేటువేటునబిలచిగోవుల పితికెపాలునుక్క
ళ్లుకప్పడు - గారవంబునబద్దిగుడిచిఘనతమీరక॥

వ॥ అట్టియెడ నెటువలెనుండిరి.

అర్ధచంద్రికలు—ముద్దువెన్నెలవిశయొద్దికతోకట్టె॥ ౧॥ ఊరగా
యలునందునోష్వగాబెట్టె॥ ౨॥ చిక్కములబిగించెచెలుపుమీరం

౧౭౧ || ౩ || బాలురమగుచుకొని దృఢాభిమతి || ౪ || వేగునాదము సేవిం
చుకొనించె || ౫ || మందలనుదోలుకొని మాధవుడుగదలె || ౬ ||

కదలిపోనగజాచికాంతయశోద || ౭ || బుద్ధిసెప్పగవచ్చె పురుషోత్తమునకు ||
౮ || ఇవ్విధంబున శ్రీకృష్ణుండు మందలదోలుకొనిపోవు సమయం
బున యశోదాదేవికి వందనంబుచేసిన తనయునియెత్తి యక్కునంజేర్చి
చెక్కిలిముద్దాడి శిరమాఘాగ్రించి కాగిటంజేర్చి యేమనుచున్నది ||

ద్వీపద—ఈపుడాయెశోద యాతనయునిగూర్చి - చెప్పె బుద్ధులువాని
చిత్తంబుగలగ - మాతండ్రికాళింగుమడుగులచాయ - నేనెఱంగున నైన
నేగుటవలదు - కాళింగుమడుగులో ఘనమైనపాము - బాలురగరతునని
వంతంబుమెరసి - తలయెత్తి చూచుచుదాగియందండు - జలమునిషము
లహుగ్రాసుచును - పిన్నతనమున నీవుబీరంబుమెరసి - వన్నెగానటబో
వనలదరావత్స - అనిబుద్ధిసెప్పిన యాకృష్ణుడభుడు - వినికన్నులనుమూ
సి వెరచియున్నదియె ||

౯ || అప్పుడు యశోద సెప్పినవిని మిక్కిలి భయపడినవానివలె
గోపాలుండు తల్లితోనేమనుచున్నాడు ||

జంపె—ఇక్కడికి నాపాముగ్రాసుననుచున్నా - మక్కువతో దె
చ్చివేమాయమ్మనీవు || ౧ || చెప్పగాభయమయ్యె చిన్నవాడనుగాన - చ
చ్చుకునేయకతలుపుచాటున నెయుండు || ౨ || ఏడికృష్ణుడనిననీడలేడ
నిపల్కి మోడమలరగతల్పముసిబిగియుంచు || ౩ || ఆతలుపుదాటియది
యావలికివచ్చెనా - యాయడ్డగోడనేనటుదాటిపోదు || ౪ || అడ్డగోడ
యదాటియావలికివచ్చెనా - యటకమీదికి నెక్కియణియుండెదను || ౫ ||
జాడగా నటకపై చయ్యెననుమెక్కినా - నెలకగోడధానము నేనెక్కి
పోదు ||

౬ || అప్పుడు భయపడుచున్న తనయునింబాచి యశోదాదేవివా
లతోనేమనుచున్నది ||

రిపుట—అన్నభయపడనేనీకిక్కడియనిక్కడరాదురాము - తిన్న
గాగోడధానమువలెగివేపు || ౧ || అనుచునున్ననకుభయముకీర్చుచ నా

కాళింగమర్దనము.

దోరిచియంపెను - పశచనేత్రముమందిదనుచును పరుస వెడలెన్ || ౨ ||

బాలురందరిగూర్చుకొనుచును బాగుగామందలనుదరుముచు - బాలకృష్ణుడు దల్లికినిదా బ్రాణలిసేసెన్ ||

న || అయ్యవనరంబున శ్రీకృష్ణుడు బాలురంగూడుకొనిగదలిపచ్చేమార్గంబెటుడలెనుండెను ||

దీడిమము—చల్లనినవరన్న పిల్లగ్రోవిచేత మల్లెమొగ్గలదండమనిసి గనిండ్ || ౧ || ఉల్లమురంజుగొల్ల భామలకెల్ల జెల్లుగయాలలు సెలగిపాడుచును || ౨ || అంజలు గజ్జెలునంకదమోయగపాంధుగనడిచెను పురుషోత్తమును || ౩ || నల్లనిమేఘముచలువొందుమేనితో జెల్లుగసింధము సిరమునమెకయన్ || ౪ || ముల్లోకములేలుమురవై యియ్యనవల్ల వీడనములవాడొవడలెన్ || ౫ ||

నీ || అంతట శ్రీకృష్ణుడొక్కడైనవలంగ సూర్యోదయంబుమొప్పు పాపుమీర | కమలముకవికసించె ఘనచీకటులుమాసె చుక్కలుమాసెను చొక్కముగను | పక్షులుసెలరేగి బాగుగాగూసెను నృక్షముల్వికసించెవేక్కమీర | మధుపానములుజేసి మత్తభృంగబులు యుంకారరవములచాట్రబలెన్ ||

తే || గీ || గాననీతీతి వేడ్కలుగలిగియుండ | బాలురనుగూడికృష్ణుడు ప్రాధిమీర మెల్ల మెల్ల ననలులతో మెల్ల మొదవ | మాధవుడువచ్చెనప్పుడామడుగుదరికి ||

న || అప్పుడు సూర్యోదయంబైన శుక్రణం బెలువలెనుండెన్ ||

త్రపుట—అరుణభానుడుదూర్వదిక్కున నమరియించినచందమప్పుడు - స్థిరముగాదేవతలుపట్టినదీపమనగా || ౧ || తరుణబానుడు జూడినొప్పెను సురలుదేవేంద్రునికుపట్టిన - గురుతరంబులసూర్యపట్టపుగొడుగోయనగ || ౨ || పదిలుడయి కాళింగునణచును బాలుడయిపానినోవగనితానుదయపర్యతమెక్కె సూర్యుండొప్పుమీరన్ ||

వ || అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడును బాలురును మమగుదగ్గికి వచ్చి యెటువలెనుండి ||

వికలాశం - పచ్చరిపూరియు బలసియటుండగ - విచ్చలవిడిగా విడిచి
 వేసుటకు ॥ ౧ ॥ బంతులునాడుచు పంతములాడుచు - వింతలు నేయుచు పే
 లసిరియచటకు ॥ ౨ ॥ వృక్షములెక్కుచు విరవిరనుదుకుచు - బట్టుబరితిగ
 తరగి వేట్క ॥ ౩ ॥ వృక్షముల బలువృక్షముగనుగొని - యాక్షణము
 ననేముబాటుండు ॥ ౪ ॥

వ ॥ ఆనమయంబున శ్రీకృష్ణుండెటువలెనుండెను ॥

జంపె - పీతాంబరమున మమువిగియించికట్టుకొని - ఖ్యాతిగానొక
 కాఖగ్రీకుననుయెక్కె ॥ ౧ ॥ ఎక్కియంతట చూచిచొక్కముగ
 మాధవుండక్కజముగామడుగదరిపడదుమికె ॥ ౨ ॥ దుమికినంతటజల
 ముతొలగపాతాళంబు - విమలముగగనుపించె విఖ్యాతముగను ॥ ౩ ॥ శ్రీ
 ఘడరెచుభూమి సెదరిగడగడవణకె భాషాపతికి మంత్ర) పఠనములుద
 ప్పె ॥ ౪ ॥ దిక్కులన్నియుజెదరెదెసలు చిక్కులుండియెగ్రక్కుననుభా
 ముండుగతిదప్పినడిచె ॥ ౫ ॥ సాగరంబులుగలగెనప్తపాతాళములు - వే
 గిరమెగనుపించెవంతగానవుడు ॥

వ ॥ అయ్యవనరంబున శ్రీకృష్ణుండుమడుగులోపలనెటువలెనుండెను ॥

అర్థచంద్రికలు - బిటబిటను జలములో గిటగిటనుదిరిగె ॥ ౧ ॥
 నుడివడినదలములును వడివడిగదిరిగె ॥ ౨ ॥ అంతకృష్ణుండెగిరింతము
 గదుమికె ॥ ౩ ॥ ఈరీతిమాధవుండిట్టుటనే సె ॥ ౪ ॥ వింతగానెగసెగియం
 తంతదుమికె ॥ ౫ ॥

క ॥ కరిసాచ్చికమలనరసిని, కరమరుదుగగలచురీతి గమలాక్షుండు

నెవ్వరవకజడియకనప్పుడు, బిరబిరగతిమడుగుజొచ్చిభిన్నమునెసె

వ ॥ అప్పుడు కాళింగుడు గోపావేశంబున సమ్మడుగులోనుండి
 వెడలెనట యెటువలెను ॥

ద్విపద ॥ అప్పుడు ఫణినాథుడాగ్రహాదగ్గి - నిప్పులురాలంగనిడిగు
 డ్లునిగుడ భీకరాకారుడై పేర్చికాలాగ్ని - కాకకునరియైన ఘనతరోశ్వాన
 బాలంబునిగుడంగజలుచుతావ - బాలార్కపగిదినిపలువిషంబులను -
 గ్రక్కుచులోకముగాల్చెదుకగిది - గోపించిరోమెచ్చిటలువీర్చి - ౧ ॥

కృష్ణవలంబు త్రికమలాక్షుజూచి - రూపించిపడిగెలువోజూచువెడలె ||

వ || అప్పుడు కాళింగుండు కోపావేశంబున నబ్బలునింజూచి యేమ నుచున్నాడు.

జంపె || ఇదివరకు నెవ్వండు నీమడుగుదర్శించి - పదిలముగరాడునోభ యముదానెగి || ౧ || వీడెవ్వడొక్కండు వెరిపింతలేకయును - పోడిమిశో నామడుగు పొందుగాజొచ్చె || ౨ || శంకయించుకలేక చాలగర్వము మీరికొంకకనుమడుగిష్టడింకగాదలచె || ౩ || అనిపలికి రోషమున నా కృష్ణుంజీరి పెనగించుటకబోరెబీరంబుతోడ ||

వ || అనిపలికి యివ్విధంబున గాళింగుండట శ్రీకృష్ణుని తొడంబెనం గుచుండ నడరేపల్లెలోనున్న యశోద మొదలగువారలకవశకునములుగ నిపించెనట యెటువలెను ||

జంపె—మూకంబులొకకొన్ని గుంపుగూడుకగూసె - గాకములు చెలరేగికలిగివాపోయె || ౧ || కమలనేత్రీయశోదకన్నులదరగజొచ్చెన మితముగనురగంబులక్షముగదిగె || ౨ || అవశకునములు జూచియా మందవారెల్ల వివిధభంగుల గలిగివంతనేడనిరిఇదియేమొయింపితయీ పల్లెలోనిష్ట - డొదిగియవశకునంబు లొక్కటిగబుట్టె ||

వ || ఇవ్విధంబున నవశకునములంజూచి యందరుగుంపులుగూడుకొ ని యేమనుచున్నారు ||

కురుచజంపె—వినరమ్మయోభామలారాకృష్ణునివెతకకుండుటమనకు మేరా || ౧ || దిగులుపుట్టెనుమననులోన నేడెంతోమగువలారా యేమి సేతు || ౨ || పొద్దున నెముందెవరిమోము - జూచితిమొ పొందగలి గెను దానిఫలము || ౩ || వింతగానవశకునములు రే - పల్లెలో - నంత కంతకుబుట్టదొణగె || ౪ || నందుచుచుందాదుల్లి - గూడుకొని - యందవిలపించుచుండంగ || ౫ || అందరువేవెడలిరపుడు - యశోద యును - ముందుగానుండివెతుకుచును ||

న || అప్పుడునందుండు యశోద మొదలగు రేపల్లెలోనుండు వారం దులు వెడలివచ్చుమాగకంబెటువలెనుండెను ||

రట యెటువలెనుండును ||

ద్విపద—అక్కడగోవులు నాబాలురెల్ల - బొక్కుచువాపోవభూ
మిపైబారల - గడ్డియునీరునుగవలంబులుడిగి - దొడ్డుగాఘోషించుదూ
డలుఁనులు - హాకృష్ణకృష్ణయనియందరుగూడి - యేక్రియవచ్చెదో
యిందునీవనుచు - బాలిచేబాలురుఁలువరింపుచును - వానిదప్పినరీతివ
గలబొందుచును - ఆరీతినుండంగ నాయశోదయును - వారిజాతులుదా
మువారినిజూచి - ఇదియెల్ల శ్రీకృష్ణుడిమడుగులోన - పదిలుడైదుమికె
నేభయమింతలేక - ఇతైరంగంతయు నెరుగంగమారు - నాతోడఁజెప్పం
దునావత్సలార - అనినయశోదకునాబాలురెల్ల - వినుపింపదొంగిరివృ
త్తాంతమంత - హనుమంతుడెక్కినట్లొక్కొక్కెక్కి - పనిబూనిదుమికె
నుబాలకృష్ణుండు - దుమికెనప్పుడు మేముగొడవిచూచితిమి - మామది
నింతైన మేమెరుగమమ్మ - యెరిగియుండితిమేని యీకదంబమన -
వంచించికట్టుదుము వద్దనుండుదుము - బుద్ధులుసెప్పుదుముపాలతిమిక
డకు - వడివడిగావచ్చివాతఁ జెప్పుదుము - అనిఁల్కుబాలురనాయశో
దయును - వినయంబుతోసుతుని వేగమేజూచి - పెనగిక్రష్ణునిపాముబీ
రంబుతోడ - ఘనమైనవడిగెలుగరచుచునుండ - చూచికన్నులనీరుజలజ
లరాల - నేడియశోదదానిటనిఁలికె ||

వ|| అప్పుడు తనయనింజూచి యశోద యేమనిపిలాపించుచున్నది ||

అటతాళం—సీలవర్ణుడనీదు జాతకమరిసిచూచి - మానులులీలమీ
రగజగములన్నియు నేలుననిరీ || ౧ || చిన్నికృష్ణాపాముచేసీవ్రజకుబడు
దు - వసుచువారెన్నరై రోఘనులుమును పెకన్నతండ్రి || ౨ || నిన్నుబెసి
కనెట్టులోరుతు నిమిషమైనను నిన్నునిమ్మహి - కన్నులెత్తి నన్నుజూడర
యన్నకృష్ణా ||

వ|| ఆని మరిన్నేమని పిలాపించుచున్నది ||

జంపె—నాతోడబలుకరా నన్నుమన్నించరా - నాతోడలపై వా
లునాముద్దుచిలుక || ౧ || అంజెలవియసియాడమందహాసముతోడ - సుగ
ధరాకారననుజామనాతండ్రి || ౨ || అధరుపొటుసవచ్చి యట్టే నుబట్టు

అర్థచంద్రికలు— బలురయడుగుల భావింపుకొనుచుకొ ॥ ౧ ॥ చతు
 తుద్యోగున తెరువు భావింపుకొనుచుకొ ॥ ౨ ॥ అక్కడక్కడ జూచియం
 దంధవతికి ॥ ౩ ॥ ఏమిసేయుదు గృష్ణుడెందుగనుపించుకొ ॥ ౪ ॥ ఈకృ
 ణ్ణనెన్నటికియేనుగనుగొందుకొ ॥ ౫ ॥ హాకృష్ణకృష్ణయనియననిపై బా
 రలుకొ ॥ ౬ ॥ ఏమిసేయుదుమమ యోయింతులారా ॥

వ ॥ ఇవ్విధంబున యశోదస్థిలాపించుచువచ్చుమాగి కొంబున చోప
 ణి దేవిచేరంజని యూరడ్లింబులికెనట యెటువలెను ॥

అటతాళిం— ఏందుకేయోయమ్య వగవగనింతనీకు - బెల్లదుపాం
 దుగాభయమెందులేదా పుణ్యనకును ॥ ౧ ॥ ఆచేవదేవుండైన కృష్ణు
 ని దెలియమిపుడునీవును భావమునదలదోయమమ్మనంకబాక్షి ॥ ౨ ॥ పు
 ట్టినప్పుడే పూతకినిదాబట్టిదానింజంజనే - డిట్టతనముననెకటై త్తునిగో
 ట్టలేదే ॥ ౩ ॥

వ ॥ ఇవ్విధనంబునరోహిణిదేవిచెప్పినవినిమరలక వెతుకబోవుచుమా
 గి కొంబుననేమనిస్థిలాపించుచున్నది ॥

యాలలు— మాధవుడేచ్చటయన్నా చోవేనవేద్యుడైన సుతునిపాదు
 కొనినీవుబోనవె యోభూమిదేవి - మోదమలరనాకుఘోషనే ॥ ౧ ॥ న
 ల్లనికాంతులవానిజల్లనిచూపులవాని - యల్లమలరనీవుబోనవె - యో
 గగనవాణిక్కల్లగాదు నాతోలెలుపవే ॥ ౨ ॥ నెమలిపింఛమలలవానివిమ
 లదేమిరవమువాని - గమలనేత్రములుగలవానికొ - యోరవిందులారా -
 మోదముతోమీరుబోవుండు ॥ ౩ ॥ గోవులనుగానెడువానిగోనధకన
 మెరిసనాని పావనుడైన నావట్టినియోచిక్కులారా - కావలేమీరింద
 యుటాడి ॥ ౪ ॥ వెన్నదిన వన్నెగానికన్నెలవలపించువాని - చెన్నుడైన
 దిన్నకృష్ణుని - యోతరువులారా - కన్నులబరనాకుఘోషలే ॥ ౫ ॥ అం
 దెలుమువ్వలుగవలసిందముగనడలుగిడుకుక - సూదరాంగుండయినకృష్ణు
 ని - యోచిక్కులారా - పొందుగానునాకుఘోషలే ॥

వ ॥ ఇవ్విధంబున బ్రలాపించుచు వెతుకునవియంబున బలురకూ
 తలుగోవులరవలియు విరుగింపనబ్బడలంధిరుగుదు నమ్మమ్మనుసేరంజని

కొని - మోదమలరగన్నులను మూయనేగిండు. ॥ ౩ ॥ ఇదియెవరునాక
న్నులిపుడుమూసిరియనుచుగది - సిమూపున నక్కగందునానేను. ॥ ౪ ॥
గోవులనుపాలింప గోపకులాలింప రావయ్యనాతనయరమణమైయిందు ॥
గృ ॥ నీతోడ లోకమై నేడుమేముండెదము - నాతోడు నీడయని నమ్మి
న్నాను ॥

వ॥ ఆనమయంబున మఱియు నెటువలెనుండిరి ॥

ఏకతాళం—అంతయశోదయునామడుగుదరికి - పంతముతోవచ్చిప
డుటయుదలచి ॥ ౧ ॥ అందుబట్టునపుడు బిగించి - పొందుగనడిచిరిపొ
లతికిమునుపె ॥ ౨ ॥ మడుగులోబడుటకుమరిడగ్గరిలంగ - వడిగరాము
డువచ్చివలదనిపలికి ॥ ౩ ॥ అడ్డంబుగాజొచ్చి యతడువేగమున - ప్రేమ
తోనందరిబిలుచుకచనియె ॥ ౪ ॥

వ॥ ఆనమంబున శ్రీకృష్ణుడందరదనమాయచేతమూర్ఛబోవజేసితా
నెట్లువలెనుండెను ॥

త్రిపుట—పంతగించుచుఫణియుగృష్ణునిబడిగెలన్నియు - ద్రిప్పియుగ్ర
త - పంతకంతకుజేరెనుడివడనంగములను - అట్టియెడనాఫణినిగృష్ణుండ
ణచి పట్టియు వివిధభంగుల - వింతగావిదళించివేసెనువేగమునను - దూ
రముగబడి ఫణియునిష్ఠుడు ఘోరరనమునవచ్చిచుట్టెను - ధీరులైయా
యిరువురొక మొగిబోరిముఠుగ ॥ ముణిగినంతలబోకనిరువురుగణనమిం
చినసాహసులునై - ఫణియుగృష్ణుడు బోరినిష్ఠుడు పంతమునను ॥

వ॥ అట్టియెడ మరియు నెటువలెనుండిరి ॥

జంపె—ఇట్లైరంగున బోరి నిరువురొకజాముమరి - ఖ్యాతిగాలోక
ములుగడగడనువణక ॥ ౧ ॥ అప్పుడహాజూచి యాఫణీశ్వరువాల -
ములకుబట్టుకదీప్తి యిలపైనిపై చె ॥ ౨ ॥ వేసికృష్ణుడుదానిపీవుపడిగె
లమిదు - దలలపై కెక్కి తాదాండవంబుడె ॥

వ॥ అప్పుడు శ్రీకృష్ణుడు కాళింగునిపై తాండవంబుడెనటయెటు
వలెను ॥

డింగిమము—చల్లనినవరత్న పిల్లంగోవిచేత మల్లెమొగ్గలదండ మ

రిసిగ్గిండ ॥ ౧ ॥ తాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధిత్ర తద్ధిమితక్కిట -
పదతాండవంబులపడిగెల్పె నుండివివిధముగ నాడేవితగావుడు ॥ ౨ ॥
తాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధిత్ర తద్ధిమితక్కిట ॥ ౩ ॥ బలుగర్వ
ములఁపడిగెల్పె ద్రొక్కిచలపట్టివాడుడేసేసరిసిజోదరుడు త్రాధిత్రాధి
త్ర త్రాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధిత్ర తద్ధిమితక్కిట ॥ ౪ ॥ గజ్జలుమువ్వలుఘలుఘ
లు మ్రోయగజిందులుద్రొక్కెనె చిన్నకృష్ణం త్రాధిత్రాధిత్ర త్రాధిత్రాధి
త్ర త్రాధిత్రాధిత్ర తమిదక్కిట ॥

వ॥ ఆనమయంబున శ్రీకృష్ణునిమీద పుష్పవర్షంబుగురిసెనట
యెటువలెను ॥

ఏకతాళం—అప్పుడు హరిపై సతివేడుకతో - వానిరపువ్వులవర్ష
ముగురిసె ॥ ౧ ॥ అచ్చరలాడిరి యంబరవీధిని హేచ్చుగవాద్యములె
ముతో మ్రోసె ॥ ౨ ॥ అనువుగతుంబురుడా నారదుడును - గనుగా
నిచేసిరీగానోత్సవమున ॥ ౩ ॥ దేవతలందరుదివిజయమనగా - భావజు
తండియుఁఫణిపై నాడె ॥

వ॥ అప్పుడు కాళింగుండెటువలెనుండెను ॥

అటతాళం—దానవాంతకుడాడేడిండిమతాళతతుల - ఫణికిని - ప్రా
ణములునిట్టటు బడిమరిపడిగెలదిరె ॥ ౧ ॥ అదరి శిరములునలగ
గామరిచెదరేగుడ్లు గిఱగిఱబెదరితిరుగగదలచిచాలగభీతిన్ ॥ ౨ ॥
తెలిసితాగాళింగుడప్పుడు దేవుడనుచు మనమునదలచిభయముననుండె
మరితాడై న్యమంది ॥ ౩ ॥

వ॥ అప్పుడాకాళింగుండు దేవదేవునిపరాక్రమంబుదలపోసిఘోషింప
దొణంగె నారవలీయాలకించియంతఃపురంబుననున్న స్త్రీలు వెడలివచ్చిర
టయెటువలెను ॥

ద్విపద—అంతగాళింగుని యతివలుడెలిసియంతఃపురంబున నడలుచు
వెడలిపన్నగకన్యలుపణతులై దుగురు తిన్నగానడచిరాదీనతనొంది - ఆ
న్నుతనడుములుహంసయానములు - వన్నెమీదినయట్టివనజనేత్రములు.
చింతోవృక్షములుచంద్రబింబ సనములు - శిష్యుపండ్లపోల్కి నెగచుపాలిం.

శ్లో. తిన్నెలపమమైన తెరవపిరుదులును - పన్నుగనరిటికంభములగుడలు - రంజిల్లుచీరయురమణమైయొప్పుముంజేతికంకణంబులు మెరయించుండ నీలంపుకురులును వెగడుముంగురులుచాల చెన్నోదిన నరసవాక్యములు కలనాగకన్యలుకణిశోకమున - పలవించివచ్చిప్రాణేశుకడకు ॥

ప॥ అప్పుడానాగకన్యకలువచ్చి శ్రీకృష్ణునిపాదంబులొరగి యేమని ప్రార్థించుచున్నారు ॥

జంపె—శరణునందకుమారశరణుశ్రితమందారశరణుపాపవిదూరశరణుగంభీరా - శరణచ్యుతానంతశరణుపరమానందశరణునత్యానందశరణుగోవింద ॥ శరణుదానపహరణశరణుతిభువలభరణశరణుపంకజచరణు శరణుశ్రీరమణా శరణుసద్గుణజాలశరణు సన్నతలీలశరణుగోపికలోల శరణుగోపాలా ॥

ప॥ అని మరినేమనికీర్తించుచున్నారు ॥

అటతాళం—ఎన్నిజన్మములెత్తెనోకాని యెరుగలేముపతికినిచెన్నుమీరగచిన్నిపదములు సిరసునమరె ॥ వారిజాననుడాదిగాగలవరుసమునులునురులును చేరికనుగొనలేనిపదములు శిరమునమరె అఖిలలోకములందుపూజలనందినట్టిపదములునకలభీకరమైనశిరమునజాలనమరె ॥

ప॥ అనిమతియు నెటువలెగొనియాడుచున్నారు ॥

కురుజాపె—పురుషభిక్షుముపెట్టియికనూ - మన్నించు - పురుషోత్తమామమ్ము కృపతో ॥ పతిభిక్షుముపెట్టి మమ్మాపాలింపుపలుమారు మీకు మొక్కిక్కెడమూ ॥ ఓదేవకరుణింపుమయ్యా యీ వేళమాదేవుడవుగావుమయ్య మీపాదములశిరములాన వెలయగనుమాపతికిగలిగినీ ఫలమూ మాతండ్రిమిముబాగడగలమాయజ్ఞాన - మలముచేమిముతెలియగలమా ॥

ప॥ అని యిట్లనేకవిధంబుల బుద్ధివశేసి నాగకన్యకల శ్రీకృష్ణునిజూచి వేడుకొనిరటయెటువలెను ॥

అగ్ని మమ్ము పెండ్లివేయు మాప్రాణలల్లభ! బ్రహ్మచిత్తకావుభక్తవరద నీవువేయుపెండ్లివిత్యంబు భద్రంబుపిన్న నాటిపెండ్లిపెండ్లిగడు

వ॥ అష్టదుశాంతమూర్తియై గోపాలమూర్తిః పణతులను గృహజాచెనట యెటున లెను ॥

అర్థచంద్రికలు—పణతులగృహజాచిపద్మనాభంబు - మద్దనముచాలించిమహిమిదదుమికె - దుమికినంతట ఘటియదొరలిధరబడియొక పడితొంతమూర్తిల్లిప్రాణములుదెలసె - దగినప్రాణములజేర్చిపట్టుచునుహీనస్వరముతోడనిట్లు దేవునకుకరములు మొగిచ్చియాకమలాక్షుజూచి - పాధింపదొణగె నాఘణివరుండవుడు ॥

ద్విపద—దేవజగన్నాథ దేవాదిదేవ దేవకీశనయయోదిజాశరణు అఖిలలోకారాధ్యయాశ్రితశరణు సకలజీవాధార సర్వేశశరణునిగమగోచరనంద్య నిరుపమాకార అకలంకగుణనిధి యబ్జక్షరణు మత్స్యమైబలధిలో మాయువేదములు జూచ్చితెచ్చినయట్టి యచ్యుతశరణు కూర్మమైసుధరంబుగుదురెత్తినట్టి - వాజినాసనవినుతవై కుంఠశరణు - వారాహరూపమైనసుధనుదెచ్చి పడపడినిలిపిన పరమాత్మశరణు ఇలను సరహావియై యలదైత్యదృంచి బాలునిగాచిన బహుపుణ్యశరణు వామనరూపియై పసుధయాచించి బలినణంచిన దేవపతినికుశరణు - పరశురాముడవగుచు బహుభూమిపతుల వరుసగాగొట్టిన వైకుంఠశరణు - దశరథాత్మజుడవై తపనవేషమున - దశకంఠుగూల్చిన దైత్యాశరణు బలుడవై తగమించిభానుజగూల్చి - చెలువమై ప్రబలిన క్రీధరశరణు గోపాలమూర్తియై గోవులబోచి రేపల్లెవెలసిన క్రీపతిశరణు కలికిరూపంబవై ఖలులనుద్రుంచి - పలుమారువెలసిన పరమాత్మశరణుకమొరవిని యమృతగిదుర్చించి కరిని స్థిరముగాబోచినశ్రీహరిశరణు - క్షీరాబ్ధిశాయి లోకేశలోకములరక్షించినట్టి నారాయణశరణు - హీనుండన సుగావుమినకోటిలేడ దానవాంతకమహద్రక్షానదక్షకేశవమాధవకృష్ణముకుందవాసుదేవమహేశవారిజనాభవాసవాచ్ఛిత పాపపటపత్రక్షయన పాదభక్తద్రూతపాపజమూతభాగవతావనభవరోగహరణిగమనందిత యపరాధినేను మనమందహంకారమమకోపముని మొనసిమునుజడవంచుముట్టితి దేవకోపాగ్నివిషయక కోరలుగలుగు - పాపజాతినన్ను పా

లించుదేవ - కోరినీవిచ్చినగుణములేకాక వేరొందులవిగావు వేదాంత
వేద్య - శ్రీపాదపద్మముశిరముననుండునాపుణ్యమెట్టిదోనలినాక్షువినవెన
సకాదులునుగూర్చి చర్చింపలేని - కనుగొనియమరులు గొనియాడలేని
లేని బ్రహ్మరుద్రాదులు భావింపలేని యిమ్మహాపాదంబులేనుగనుగొం
టి : పావనుండునునైతిభువిలోననేను - నేవకుంగాజేసిచేపట్టునన్ను - అ
భయంబానంగియోయవలతారదేవ - యుభయవిభూతిసాకొనగవేదేవ అ
జ్ఞానినపరాధినతిమాఘనన్ను - సుజ్ఞానిగాజేయుజూడవేరండీ ॥

ప॥ అవుడు కాలింగుండు మఱియు నేమనికొనియాడుచున్నాడు ॥

అప్తకము ॥ సావేరిరాగం—ధరణిభారముదీర్చును - మరదైత్యరా
జుదుగ్రింపనుధరణిలోపను దేవునకునుతనయుడై జన్మించియు గరిమతో
డుత నందునింటనుగారవంబున - వెలసినసరవరోత్తమనన్ను బోవవే
నందగోకులనందనా - గోవులనుబాలింపనుమరిగోపకులలాలింపను నేవ
తోడుతనవతరించక భావమునభూజములచే ॥ సేవితుడవై నట్టియదుకుల
శ్రీష్టుడై విసిల్లిన - నవనిధామనన్ను బోవవె నందగోకులనందనా బా
లుడై పూతకనిబట్టి బ్రాణములవధియింపవా బాలరాక్షసమాయలన్ని
యుసారెసారెకుమాన్పవా - బాలుడనినేనిన్ను సోకి పాపజాతినిసేనయాన
లిసలోచననన్ను బోవవె నందగోకులనందనా ॥

ప॥ ఇవ్విధంబున కాలింగుండు గొనియాడిన విని శ్రీకృష్ణుండేమని
యానతిచ్చుచున్నాడు ॥

జంప ॥ అభయంబులిచ్చితీయఘలలోకంబులను - విభవంతోసీవు వె
లయుమురగేంద్రా ॥ వినుమునీభయమునను వేడుకతోనీదరినిగనుగొనగ
లేరెట్టి ఘనులైనగానీ - నీవువచ్చినమొదలునీల్లజీవములెల్ల దావుగని
యాజలముదాగరాకుండుక ॥ ఎవోటనుండుదువో యవోటికేపోవు
మిచటనుండగనీకునేమికారణము ॥

ప॥ ఇట్లు శ్రీకృష్ణుడనతిచ్చిన విని కాలింగుడేమనుచున్నాడు ॥

త్రైపుట—దేవమునునేనుండు లవణద్వీపందువనర్పరాడై - కావ
రంబువెనలేయునిగదసిపోరని ॥ వానిబలిమికినిరుపజాలకవచ్చి వేగము

మగుజొచ్చితి పొంగిగరుడుకిందుజరియింపంగరాదూ - వై నతేయునినీడ
సోకినవయ్యలై పడుమనుచుతనునినన్ గనుచునొకమునిశాపమిచ్చెనుగ
రుణలేక అష్టాక్షిటని శుకులుజెప్పిన నతనితో నారాజువేగమెనిపుణుడై
తామొక్కిపలికెను నేర్పుమీరన్ వినగవినగనువేడుకయ్యెడువిష్ణు కథ
లు చెవులకుతనకు తెలియగనానతియ్యవె తపసివర్యా ||

ప|| ఆసమయంబునం బరీక్షింప రేందుగిండు శుకబ్రహ్మర్షినింజూచి
గరుడునికి గాలింగునికి విరోధంబెట్లుగలిగె గరుడునికి శాపంబెవరిచ్చిరి
గాలింగునకు శాపమువచ్చిన కతంబెదియది విశదంబుగా నాకానతిండున
నానరేందుగితో మునీందుగిండేమనుచున్నాడు ||

అటతాళం—వినుము లవణద్వీపమందున నెలయుచున్నజాతులు -
వై నతేయుడునచటనుందురు వయిభవమునా || నెలకునెలకును వై నతే
యునకెలమినాహారం - బాసంగియు - నెలమితోడుతబుత్తురతనికి యిత
వుగాగన్ || చలముజేగాలింగుడనినినడ్డనేయకుండిన నలగిఖగపతియతని
పై బడియపుడుగినిసెన్ || రెక్కలునుగొనిచరచిబలిమినిముక్కుతోడన్
జీరెను మక్కువతో వాడందునిలువకమడుగుజొచ్చెన్ ||

ప|| అష్టాదు కాళింగుండు మడుగులోనం బ్రవేశించి యెటువలె
నుండెను ||

ద్విపద—అష్టదాయరగేంద్రు డాహారకాంతమచ్చికతో నొకమ
త్యమునుబట్టి - నటువేగమునమింగిబలిమినినపుడు - నెట్టనువెడలెను
నీటిలోనుండి యామత్యబాగంబు లతినంఖ్యలగుచు - నామడుగులో
నుండి ఆర్పుచువెడల - ఆదరనొకమునియాఘోషమటసి - మనమునగో
పించి మఱియిట్లుబలికె ఓదురాత్మకయోడకనీవు - పారవచ్చితివియావ
త్తేంద్రుకతనవచ్చి నాయాజ్ఞనువారించిమించిచొచ్చి యీమడుగులోసా
రమీనునొకటి - పట్టుకమింగితి పాపఖర్మడవు - గానగరుడునినీడమేని
పై సోక పడగలువ్రయ్యలై పడుమనుచునపుడు - తడయక శాపంబుదగ
నిచ్చె నతడదిమొదలు కాళింగుడామడుగులోన || బదిలుడై దాగుండె ప
ఠులు దానుగరుడుడతీరమున గర్వంబుమొఱసి చేరియింపుచుండెనుపా

అజేతుకలమునినన్నిధిని నొక్కఘనవృక్షమునను దినమునాహారంబు దివ
దేచ్చుకొనుచు - ఇక్షింజూచి యాబ్రాహ్మణోత్తముడు - ఇక్షింద్రానీ
పుమరిబహుమానములను - మానన్నిధికిదెచ్చి మనకితముసేయ - భా
నురంబుగనలడు పలుమారునీకు అనుచుచెప్పగ వినకనాగ్రహంబునను
చలముసేయగజూచి సంయమివరడు - ఇక్షింద్రయూదరి ప్రబలివచ్చితే
ని ఇక్షుముల్విత్తిగచటబడుమనిశపించె మునిశాశమందుకొనిమనమున వెర
చిఖగనాధుడేగె నక్కడనిల్వలేక - అనుచునాశుకయోగియంతయుదెలి
య - దప్పకవినుపించె ధరణీశునకును యిదిసీకుడెప్పితినికమీద వినుము
ముదముతో వినుపింతుముండరికధయు అవనీశనీకునుహరిచరిత్రంబు వివ
రించితెలిపెదవినుమనిపలికె కాళింగుడపుడు గడుదీనవృత్తి బాలకృష్ణుని
పాదపద్మములబడియు - మనమున హరినిల్పిమరియూరకున్న - గనుగొని
కృష్ణుండుగరుణతో బలికె ||

వ|| అయ్యెడ శ్రీకృష్ణుండు గాళింగునితో నేమనుచున్నాడు ||

క|| ముదముననాపదములుదల, బదిలముగా వెలయుచుండబక్షిందుర్సిం
డన్ | గదియంగ వెరచుగనుకొని, కదలుము నీపురికి యనెనుగమలా
త్తుండు ||

వ|| అప్పుడు శ్రీకృష్ణుండు మరియు నేమనియానతిచ్చెను ||

జంపె—పుణ్యచరితంబిదియు పాపచరితంబిదియు - యిదిదేశమంత్ర
మిదియిహారంబులకూ || ఇలలోనుభక్తితోనేఘనులుచదువుదురో - య
నఘవారలబలిమినంటకుమునీపూ|| కాళింగయాకథనుగరుణతోనేవరేని
యిలనుపాడినమరియు నెలమివ్రాసిననూ అనుదినమువిన్నను యధికు
లై వెలయుదురు - హరిలోకమునువారలరిదియుండుదురూ || ఆయురా
రోగ్యంబులప్తసంపదలకును - బా యకనుయుండునా పాపనులయిండ్ల ||
చాలసంతోషములు సౌఖ్యంబులును గలిగి బాలురను గోవులను బాగు
గావెలయు ||

అటతాళం—అనుచుబ్రీతినియానతిచ్చిన హరినిజూచి - యప్పుడు -
వినుతిజేసినిగాకనృలు విధనితోడక - దేవనీమహిమంబుదెలియగ దివి

తాత్పర్యము - బాలరు భావమునగనుగొనగజాలడు పద్మజందూ॥ దిమని
గోర్కెలుదీరధన్యులమైతిమవుడూ - మీరలు - నేమమునమాగృహ
మునకువిచ్చేయుడనిరి ॥

ప॥ అనవుడు శ్రీకృష్ణుండు మహాసంతోషంబున గాళింగు నగరంబు
నకు వేంచేసెనట యెటువలెను॥

ఏకతాళం—ఇంపుగగృష్ణుని యింటికితోడుక - నేపారగజనింతుల
నేడ్కు ॥ బంగరుపీఠముపయి హరినునిచిరి పొందుగజేసిరిపూజలతనికి॥
శృంగారంబుగనంగనామణులును - శృంగారించిచిన్నికృష్ణునికి॥ కుం
డలములునకకోటి తేజములుగుండకెరిటముదగవుగనిడిరి ॥ బంగరుగజైలు
స్పృహంజలుమరిరంగుగ మొలనూలంగుళకములుకొ ॥ సందిటతాయెతులం
దముగలిగిన - శిస్తులమచ్చిన కౌస్తుభమనియుకొ ॥ పులిగోర్పతకముల
కంకణములు తళుకుమణులుమించు తాళబిళ్ళనూ మంచిగశృంగారిం
చిమగువలు - తేటముత్యపునరుల్ దేవులకవుడుకొ ॥ కనకాంబరములు
ఘనమణిసాములు - గనుగొనియిచ్చి గానుకగాను ॥

జుపె—అంతశ్రీకృష్ణునకు నావేళభక్తితో - నేరై నమన్నసంతో
నలమివేడుకగా పన్నీరుగంధంబుబాగుగా నలదుచును - తిన్నగాకస్తురి
తిలకమిడిరవుడూ ॥ గంధాక్షితలచేఘనునిపూజించిరి - సుందరాంగులం
దారుచూచి శ్రీహాకి ॥ తమదృష్టితగులునని దానవాకివేగమగువలం
దరుగూడి మాటినూటికినీ ॥ వింతగాహారతులువేడుకలరిగడెచ్చి - ము
త్యాలహారతులు ముదముతోనిడిరి ॥ అంగనలుశోభనములవుడుపాడు
చుతెచ్చి - మంగళముపాడిరామాధవునిజేరి ॥

స॥ అనమయంబున నాగకన్యకలుశోభనములుపాడిరిటయెటువలెను॥

శోభనపుపాట—శోభనముదేవకీ - సుతుడయినదేవునకు - శోభన
ముగుణవిధికె శోకాపహారునకు శోభనమే - పరిమపాననునకును పంకజ
సేతునినకర్మభయనరదునకు కరుణాకటాక్షునకు ॥ శోభ ॥ సందకుమా

కాళింగ మర్దనము.

నృపుడు - బాలురతోగూడి బంతిగూర్చుండ - సాలయశోడయునరగున
 నపుడు - చిక్కంబులన్నియుచక్కగావిడిచి - గ్రీక్కుననడ్డించె గలవం
 టకములు || ఊరగాయలతోడనొప్పమీరంగమారువడ్డించెనుమదిరాక్షి
 యపుడు - బుజ్జగింపుచునుతుని పొట్టుమీరగను - బొజ్జనిండగగుడిపెపు
 రుపోత్తమునకు - భానుడప్పమగ్రుంకె పడమటదెననూ - మానుగమరి
 దలమిదోలుకొనుచు - వేణునాదముచెలగవేళ్లతోనపుడు - జాణు
 డై ముందరనఖిలతోనడిచె - పొద్దుపోవగ జూచిపురమువారెల్ల - వడి
 వడినడకతోనచ్చిరాపురికి ||

ప|| అయ్యవనరంబున రేపల్లెకునచ్చినకృష్ణునకు గోపకన్యకలు దృ
 ప్తిపరితరముగా హారతులిచ్చిరట యెటువలెను||

మంగళము—రామునకు లోకాభిరామునకు యడు
 వంశసోమునకు బాహుజలభీమునకునూ - శ్యామునకు భక్తపామున
 కు భద్రగిరిధామునకు కారుణ్యధామునకునూ || జయమంగళం || సారు
 నకుమరితసంహారునకు మాజితమారునకు గుణమణిహారునకు మేరుసమ
 ధీరునకు వేదాంతసారునకు సుగుణాలవాలునకునూ || జయ || బాలున
 కుగరుణాలవాలునకు కనకమయచేలునకు భాగవతలోలునకునూ - బా
 లునకుగోపికాలోలునకు దయచేయకాలునకు వేణుగోపాలునకునూ ||
 జయ || కృష్ణునకుసురవైరి జిష్ణునకుద్విజనురో - చిష్ణునకుక్షేమంకరిష్ణు
 నకునూ - విష్ణునకుబాలార్కధిష్ణునకునద్యోగ - రిష్ణునకుభువనవర్దిష్ణున
 కునూ || జయమంగళంనిత్యశుభమంగళం ||

ప|| అట్టియెడ సూర్యాస్తమయంబయెనటయంతట వారువారుపు
 రంబునకుపోయిరటయెటువలెను ||

సీ|| అనపుడు శ్రీకృష్ణుడామందవారెల్ల మచ్చికరేపల్లెజూచ్చిరపుడు-
 తమతమవీధులతమమందిరములకు బాలురగోవులదోలివిడిచి ఆరాత్రి
 యందరు నతిసంభ్రమములతోపెరియుండిరి ప్రజల్వేడ్కహార మాధవు

జావేళమజ్జనంబొనరించి భోజనంబులుజేసె పొందుగాను. గానసీరితిడి
నములుగడువలయు - మానవేశ్వర కృష్ణుండు మహిమనరకరుణసీరితి
బాలురగలసియాడు - విసుమురేపల్లెలోహరివెలసియుండు ||

అటతాళం—ధరణిభారముదీర్చుకొరకై దానవారి - బాలుడై ధర
ణిలోసీరితివెంపెను ధర్మమూర్తి. || దుర్జనులశిక్షించి తనుదోషము
గను - నమ్మిన సజ్జనులపాలింపుచుండెను చాలవేక్క. - అందముగ
రేపల్లెవాడలోనండరికిని - వేసుక పొందుగా వతింపుచుండెను భూ
వరేణ్య ||

ద్విపద—అనిరుక్మిణీ మనోహరనిపేరఘనుడైన యదువంశగంభీరు
పేర - దేవకీసుతువాసుదేవునిపేరగోవులగానినగోపాలుపేర - సగధను
పేరపన్నగతల్పుపేర - నిగమగోచరుపేర నిలంధుఁడేర - అండ్లజహ
జపర్యంబునిపేర - గజరాజరక్షణగంభీరుపేర - నిలనుతిరనలికేణి నెలమి
వేడుకల - చరియించుహరిపార్థసారథీపేర - నంకితంబుగదత్పదాత్యంత
నియతి - పంకజాక్షునిపాదపద్మసేవకుడు - సన్నతిమీరంగసరసుడో
యనగ - వన్నెగానరసింహవరపాలితుండ - సన్నవైష్ణవశ్రీఃఖునదా
సువనగ కామతేజుండ కేంకజపతికవిని - చాలంగిశ్రీపాదసారథీకరు
ణ - లలితమాతబద్ధరమణమైయెప్పు - రమ్యమైనవర సాలంకారస
రణి - కమనియ్యమై యీకాళింగుకథయు - యక్షగానంబునిక్షతోజే
సి - సరసవాక్యంబులజూపేమకల - పరమాత్మశ్రీకృష్ణపాదంబులకు
ను - పరమధక్తినిసమర్పణముగావించి - వివరించితినికథవిఖ్యాతివెలయ
విబుధశ్రేణికిసంస్తుతతరమగుచు - ధరణిలోనాచంద్రితారకంబగుచు -
నుండుగావుతకృష్ణమండనంబగుచు ||

కాళింగ మర్దనము - యక్షగానము,

ప్రకటన.

గోదావరిది! కాకినాడనగరంమనీదువద్ద నె 1862య యింటియంసుంచబడినశ్రీ
 మేకటేష్వర విద్యాసాగరవెస్సు మే నేజరుకండు బుక్సు సెల్లర్ నగు నావద్దతప్పలులే
 ముండ ముచికాగితములపై ముద్రించబడిన అనేకసంస్కృత - ఆంధ్ర వచన పద్య
 భండక. యితహాస, పురాణ కంపేనాటక, వీధినాటక, పెద్దచ్చళతకములువచ్చె
 నాలు సకలమైత్రధరల విక్రయించబడును. నలయువారలు నాహిపును కను
 కొని కొనవలయుననికొనుచున్నాను

ఇట్లువిధేయుడు,

మంగు జెంకటరాంగ నాథుడు.

10390

